

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

22995

Aşağıdaki sorularımın, Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 29.01.2025

Ridvan Uz
İYİ Parti Çanakkale Milletvekili

Gıda güvenliği, halk sağlığını doğrudan ilgilendiren ve devletin en önemli sorumluluk alanlarından biri olan hayati bir konudur. Ancak, Türkiye'de yıllardır süre gelen taklit ve tağşiş sorunu, her yıl açıklanan listelere rağmen ciddi bir şekilde devam etmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 22 Ocak 2025 tarihinde yayımlanan Taklit ve Tağşiş Yapılan Gıdalar Listesi, bu sorunun ulaştığı vahim boyutu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Bakanlık tarafından açıklanan listede peynir, sucuk, kıyma, tereyağı, kaşar peyniri, zeytinyağı ve baharatlar gibi temel gıda ürünlerinde hile yapıldığı tespit edilmiştir. Özellikle bazı markaların acı kırmızı pul biberlerinde domates kullanıldığı, kıymaya kanatlı eti karıştırıldığı, zeytinyağlarında farklı yağlar tespit edildiği, bitkisel sıvı yağlarda yasaklı boyaların bulunduğu ve eritme peynirlerinde sağlık açısından tehlike arz eden katkı maddelerine rastlandığı açıklanmıştır. Bu gelişme, gıda üretiminde ciddi bir denetim eksikliği ve yaptırım yetersizliği olduğunu ortaya koymaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından her yıl benzer açıklamalar yapılmasına rağmen, bu ürünlerin piyasaya sürülmesine nasıl izin verildiği, tüketicilerin sağlığını tehdit eden bu uygulamaların neden engellenemediği ciddi bir soru işaretidir.

Sağlıksız ve hileli gıdalar, uzun vadede ciddi sağlık sorunlarına yol açabilmekte, sindirim sistemi hastalıklarından kansere kadar birçok rahatsızlığın tetikleyicisi olabilmektedir. Aynı zamanda, tüketicilerin aldatılması, güvenilir gıda üreticilerinin rekabet gücünü düşürmekte ve ülkemizde gıda sektörünün sağlıklı bir şekilde gelişmesini engellemektedir.

Bakanlığın yürüttüğü denetimlere rağmen hileli gıda ürünleri her yıl artarak devam etmekte ve her geçen gün daha fazla firmanın taklit ve tağşiş yaptığı tespit edilmektedir. 2024 yılı boyunca yapılan gıda denetimleri sonucunda yüzlerce firma hakkında işlem yapıldığı bilinmekle birlikte, bu firmalara uygulanan cezaların caydırıcı olup olmadığı kamuoyunda tartışma konusu olmuştur. Özellikle bazı firmaların birden fazla kez listelere girmesi, uygulanan cezaların yetersiz kaldığını göstermektedir. Ayrıca, hileli gıda üreten firmaların isimleri, yalnızca belirli dönemlerde kamuoyuyla paylaşılmakta ve geniş kitlelere duyurulmamaktadır. Bu durum, tüketicilerin korunmasını zorlaştırmakta ve vatandaşların sağlıklarını riske atan firmalar hakkında bilinçlenmelerini engellemektedir. Bu nedenle, hile yapan firmaların isimlerinin kamuoyuna daha geniş çapta duyurulması ve tekrar suç işleyen firmalar hakkında daha ağır yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

SORULAR:

1. 22 Ocak 2025 tarihinde yayımlanan Taklit ve Tağış Yapılan Gıdalar Listesi'ne eklenen 41 yeni ürünün türleri ve markaları nelerdir?
2. 2024 yılı boyunca Bakanlık tarafından kaç gıda denetimi gerçekleştirilmiştir? Bu denetimler sonucunda toplam kaç farklı üründen numune alınmış ve bunların kaçında taklit veya tağış tespit edilmiştir?
3. 2024 yılı içinde taklit ve tağış yaptığı tespit edilen kaç firma hakkında idari işlem uygulanmıştır? Bu firmalara toplam ne kadar para cezası verilmiş ve kaç firma hakkında kapatma kararı alınmıştır?
4. Son beş yıl içinde (2020-2024) taklit ve tağış nedeniyle cezalandırılan firma sayısı kaçtır? Bu firmalardan kaç birden fazla kez hile yaptığı gerekçesiyle ceza almıştır?
5. Denetimlerin artırılması ve hileli gıda üretiminin engellenmesi adına Bakanlığınız tarafından yeni bir eylem planı hazırlanmakta mıdır?
6. Mevcut yasal düzenlemelerde, gıda üretiminde tağış ve taklit yapan firmalara yönelik cezaların artırılması planlanmakta mıdır?
7. Hileli gıda üreten firmaların isimlerinin daha geniş kitlelere duyurulması adına Bakanlık, yeni bir bilgilendirme çalışması yapmayı planlamakta mıdır?
8. Gıda güvenliği konusunda vatandaşların bilinçlenmesi için Bakanlık tarafından kamu spotları, sosyal medya kampanyaları veya tüketici bilgilendirme çalışmaları yapılması düşünülmekte midir?
9. Türkiye genelinde özellikle küçük üreticilerin ve çiftçilerin güvenilir ve doğal üretim yapmasını teşvik etmek için yeni destek mekanizmaları oluşturulacak mıdır?